Europski parlament
2024-2029

Odbor za proračunski nadzor

2025/2237(INI)

6.2.2026

NACRT IZVJEŠĆA

o nadzoru financijskih aktivnosti Grupe Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2024.
(2025/2237(INI))

Odbor za proračunski nadzor

Izvjestitelj: Dick Erixon

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o nadzoru financijskih aktivnosti Grupe Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2024.

(2025/2237(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir izvješće EIB-a o ulaganjima za razdoblje 2024. – 2025. – Inovacije, integracija i pojednostavnjenje u Europi, objavljeno 5. ožujka 2025.,

– uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 07/2025 od 19. ožujka 2025. o Europskom fondu za strateška ulaganja,

– uzimajući u obzir izjavu CC 1/2025 kontaktnog odbora vrhovnih revizijskih institucija Europske unije od 30. rujna 2025. o vanjskoj javnoj reviziji Europske investicijske banke,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A10-0000/2026),

A. budući da je temeljna misija Grupe Europske investicijske banke (EIB) poticanje gospodarskog rasta u EU-u; budući da bi se njezinim ulaganjima trebali riješiti stvarni tržišni nedostaci;

B. budući da su područja socijalne politike prvenstveno u nacionalnoj nadležnosti; budući da se sredstva EIB-a ne mogu koristiti kao zamjena za nacionalne proračune te moraju dokazati istinsku dodatnost;

C. budući da bi temeljitost i kvaliteta nadzora Parlamenta nad financijskim operacijama EIB-a trebale biti u skladu s intenzitetom suradnje EIB-a i Komisije, koja je postala vrlo značajna;

D. budući da je EIB u vlasništvu država članica i da njegov upisani kapital u iznosu od 248,8 milijardi EUR predstavlja obvezu poreznih obveznika; budući da se zaduživanje EIB-a ne pojavljuje u nacionalnim statističkim podacima o dugu; budući da su zbog te izvanbilančne prirode strogi standardi učinkovitosti i vanjska revizija od ključne važnosti; budući da proširenje mandata EIB-a mora biti popraćeno jačanjem mehanizama vanjske revizije;

Financijsko poslovanje i uspješnost

1. prima na znanje stabilne financijske rezultate Grupe EIB-a 2024.; naglašava da se uspjeh mora mjeriti dokazivim gospodarskim rezultatima, a ne samo opsegom financiranja;

2. sa zabrinutošću primjećuje da se udio plaćanja koja kasne više od 90 dana utrostručio te je na kraju 2024. iznosio 281,3 milijuna EUR, što predstavlja 0,06 % ukupnog kreditnog

portfelja (u usporedbi s 82,4 milijuna EUR ili 0,02 % na kraju 2023.); ističe da ta povećanja neprihodujućih izloženosti i zakašnjelih plaćanja znatno premašuju rast od 2 % u ukupnom kreditnom portfelju;

InvestEU, pojednostavnjenje višegodišnjeg financijskog okvira i Mehanizma za oporavak i otpornost

3. napominje da je EIB 2024. odobrio 38 operacija u okviru programa InvestEU, koristeći se jamstvom EU-a u iznosu od 1,7 milijardi EUR; naglašava da bi program InvestEU trebalo ocijeniti u skladu s kvalitetom njegovih intervencija i njihovim mjerljivim učinkom, a ne samo na temelju količine iskorištenih sredstava; ustraje u tome da se pri izvješćivanju naglasak mora preusmjeriti s parametara koji se temelje na uloženim sredstvima na pokazatelje koji se temelje na učinku i pokazuju stvarne gospodarske rezultate;

4. napominje da fragmentirano okruženje financiranja EU-a dovodi do neučinkovitosti; naglašava da je smanjenje birokracije ključno za obnovu konkurentnosti;

Energetska sigurnost

5. poziva EIB da proširi financiranje nuklearne energije i ocijeni sve projekte s niskim emisijama ugljika koristeći objektivne kriterije, uključujući intenzitet ugljika tijekom životnog ciklusa i stabilnost mreže, bez razlikovanja među tehnologijama; naglašava da države članice zadržavaju suvereno pravo odlučivanja o svojoj kombinaciji izvora energije;

Obrambena i sigurnosna politika

6. naglašava važnost doprinosa Grupe EIB-a miru i sigurnosti u Europi, kako je utvrđeno u Bijeloj knjizi o europskoj obrambenoj spremnosti 2030., pružanjem potpore inicijativama za jačanje obrambene industrije EU-a, poboljšanje infrastrukture za kibernetičku sigurnost i promicanje inovacija u ključnim obrambenim tehnologijama osiguravanjem financijskih sredstava i poticanjem privatnih ulaganja;

7. naglašava da bi EIB trebao moći financirati sve vrste obrambenih projekata;

8. poziva EIB da utvrdi prepreke koje ometaju ulaganja u obranu i zaštitu granica; naglašava da je uklanjanje prepreka ključno za postizanje konkretnih rezultata u području sigurnosti;

9. naglašava važnost uspostave strukturirane suradnje s inovacijskim fondom NATO-a kako bi se osigurale sinergije i izbjeglo udvostručavanje napora, posebno u širenju tehnologija u kojima privatni kapital nije dovoljan;

Ulaganja u područjima u nacionalnoj nadležnosti

10. podsjeća da bi stambene izazove trebalo rješavati prvenstveno na lokalnoj ili nacionalnoj razini; dovodi u pitanje je li zapravo isplativo da EIB financira isključivo lokalne stambene projekte bez prekogranične dimenzije;

Potpora MSP-ovima, poduzećima srednje tržišne kapitalizacije, start-up poduzećima, rastućim poduzećima i drugim poduzećima

11. naglašava da EIB mora biti usmjeren na stvarne tržišne nedostatke i da njegova ulaganja ne smiju služiti kao zamjena za privatni kapital ili nacionalne proračune; naglašava da je zaštita konkurentnog tržišnog okruženja ključna;

12. prima na znanje zaključke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda 07/2025 o nedovoljnoj dodatnosti; upozorava na opasnost istiskivanja privatnih ulaganja; poziva na uvođenje kvantitativnih pragova rizika i ex post procjena istiskivanja;

13. napominje da zajmovi EIB-a podrazumijevaju veće administrativno opterećenje od komercijalnih zajmova; poziva EIB da objavi planove za smanjenje ograničenja;

Područja politika povezana s kohezijom, klimom, digitalizacijom i okolišnom održivošću

14. naglašava da se izvještavanje temelji na mjerenjima opsega, a ne na rezultatima; poziva na uvođenje pokazatelja usmjerenih na rezultate, kao što su izbjegnute emisije CO2 po uloženom euru; zalaže se za komparativnu analizu s usporedivim intervencijama;

15. upozorava da bi kontinuirano gomilanje ciljeva uključivanja koji se preklapaju moglo dovesti do matematički nemogućeg sastava portfelja;

Aktivnosti EIB-a izvan EU-a

16. ustraje u tome da kreditiranje zemalja koje nisu članice EU-a bude uvjetovano suradnjom s EU-om u području upravljanja migracijama, uključujući ponovni prihvat;

17. naglašava da su snažne mjere za borbu protiv prijevara ključne kako bi se osiguralo povjerenje poreznih obveznika u ulaganja EIB-a i njegova kontinuirana potpora Ukrajini; poziva na stroge revizijske standarde; smatra da bi EIB trebao imati neograničen nadzor nad svim svojim ulaganjima izvan EU-a;

Struktura odgovornosti EIB-a

18. podržava izjavu kontaktnog odbora CC 1/2025 u kojoj se utvrđuju kritični revizijski nedostaci; prima na znanje paradoks proširenog mandata EIB-a i ograničenih revizijskih ovlasti; poziva na uključivanje nacionalnih vrhovnih revizijskih institucija; ponavlja da je izmjena Ugovora potrebna kako bi se Europskom revizorskom sudu omogućio potpuni pristup EIB-u;

19. izražava zabrinutost zbog stečaja poduzeća Northvolt, unatoč tome što je primilo zajam EIB-a u iznosu od 942,6 milijuna EUR; napominje da se čini da slični rizici postoje i za poduzeće Stegra; poziva na objavljivanje procjena rizika EIB-a; zahtijeva preispitivanje pouka izvučenih iz slučaja Northvolt; poziva EIB da objavi profile procjene rizika za te i druge slične aktivnosti; ponavlja svoj poziv EIB-u da dostavi pojedinosti o postupku evaluacije i donošenja odluka koji je proveden prije ulaganja u poduzeće Northvolt AB te da objasni kako je taj ključni projekt bio neuspješan unatoč tvrdnjama EIB-a da odgovarajuće i stalno prati korisnike svoje financijske potpore; sa zabrinutošću primjećuje stranačko-političke veze između vodstva EIB-a i ranog ulagača i savjetnika poduzeća Northvolt;

20. snažno ustraje na jačanju sprečavanja sukoba interesa; poziva na stroža razdoblja mirovanja za potpredsjednike EIB-a i jasnija pravila za njihovo sudjelovanje u odlukama koje se odnose na njihove zemlje podrijetla;

Transparentnost, kontrola i nadzor

21. žali zbog toga što EIB nije poduzeo daljnje mjere u vezi s godišnjim izvješćem Parlamenta o svojim financijskim aktivnostima 2023.[1]; naglašava da je međuinstitucijski sporazum ključan za predvidljivu suradnju;

Mjere poduzete na temelju preporuka Parlamenta

22. poziva na pravodobno daljnje postupanje u vezi s: (a) učinkom na ulaganja; (b) sprečavanjem sukoba interesa; (c) transparentnosti; (d) ovom rezolucijom;

°

° °

23. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji i traži da Vijeće i Upravno vijeće EIB-a održe raspravu o ovdje iznesenim stajalištima Parlamenta.

[1] Rezolucija Europskog parlamenta od 28. veljače 2024. o financijskim aktivnostima Europske investicijske banke – godišnje izvješće za 2023. (SL C, C/2024/6742, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).